

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Факультет романо-германської філології
Кафедра зарубіжної літератури

Силабус курсу

Історія зарубіжної літератури
(Дискурс сучасної західноєвропейської та української літератури)

Обсяг:	Загальна кількість годин - 60 Загальна кількість кредитів - 2
Семестр, рік	Рік навчання: IV Семестр: I
Дні, час, місце:	Згідно розкладу
Викладач (-і)	к.філол.н., доцент Садовська Ю.В.
E-mail:	sadovska1julia@gmail.com
Робоче місце	Кафедра зарубіжної літератури, ОНУ ім. І.І. Мечникова
Консультації	Згідно розкладу

КОМУНІКАЦІЯ

E-mail:

sadovska1julia@gmail.com

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом курсу є дискурс сучасної західноєвропейської та української літератури.

Пререквізити і постреквізити курсу. Курс з історії зарубіжної літератури є обов'язковою дисципліною загального курсу підготовки бакалаврів, передбаченого освітньо-професійною програмою.

Вивчення цього курсу ґрунтується на застосуванні спеціальних знань з історії зарубіжної літератури, теорії літератури, літературознавства. Курс з історії зарубіжної літератури потребує від студентів знайомства з провідними тенденціями, напрямками та течіями зазначеного періоду, а також аналіз запропонованих для читання художніх текстів і проведення типологічні зіставлення.

Прослухавши курс, студенти опанують основні теоретичні поняття і художньо-естетичні концепти.

Мета курсу полягає в навчанні студентів виявляти закономірності літературного процесу ХХ століття; в ознайомленні з формуванням та розвитком нових літературних тенденцій, течій та напрямів; а також з творчістю найвидатніших письменників.

Завдання дисципліни:

- вивчити основні етапи розвитку літератури означеного періоду;
- навчити характеризувати провідні напрямки та течії;

- навчити аналізувати запропоновані для читання художні тексти, проводити типологічні зіставлення і виокремлювати ідейні та художні особливості окремих творів.

Очікувані результати

Студенти повинні знати:

- основні етапи та закономірності розвитку західноєвропейської літератури означеного періоду;
- провідні тенденції, напрямки та течії літератури ХХ століття;
- основні теоретичні поняття і художньо-естетичні концепти;
- провідні концепти творчості авторів;
- зміст творів, що входять до програми.

Студенти повинні вміти:

- визначати чинники формування літературного процесу ХХ століття;
- характеризувати основні літературні течії цього періоду;
- окреслити творчий шлях письменника і визначити місце твору, що вивчався, у його спадку;
- аналізувати запропоновані для читання художні тексти з урахуванням сучасної літературознавчої рецепції;
- проводити типологічні зіставлення.

ОПИС КУРСУ

Форми й методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (14 год) та семінарських занять (10 год), організації самостійної роботи студентів (36 год)

Комплекс методів, застосовуваних під час вивчення курсу:

словесні: лекція, пояснення, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань;

наочні: ілюстрації, презентації; відеоматеріали;

практичні: семінарські заняття, виконання самостійних завдань, робота в науковій бібліотеці, мережі Інтернет.

Зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.

Періодизація літературного процесу. Співвідношення між реалізмом і модернізмом. Модернізм як напрям в мистецтві та літературі першої половини ХХ ст. Література ХХ століття у просторі Європи та України. Втілення ідей екзистенціальної філософії у творах А. Камю і Ж. П. Сартра. Основні екзистенціальні проблеми: усвідомлення абсурдності буття, тотальної самотності, діалектики свободи вибору та відповідальності.

ТЕМА 2. МОДЕРНІЗМ ЯК ЛІТЕРАТУРНИЙ НАПРЯМ.

Літературна ситуація в Англії. Англійська «психологічна» школа. Модерністська естетика у творчості Дж. Джойса, В. Вулф та Г. Лоуренса. «Потік свідомості». Естетика модернізму і творчість Ф. Кафки. Експресіонізм у

творчості Кафки. Зображення абсурдності буття і тотальної самотності людини. Модерністський наратив української прози. Критика про модернізм: І. Франко, Л. Українка, І. Нечуй-Левицький. Творчість М. Хвильового в контексті українського літературного модернізму. Психологічна проза В. Підмогильного.

ТЕМА 3. СПІВВІДНОШЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ МОДЕРНІЗМУ І РЕАЛІЗМУ.

Модернізм і реалізм в літературі першої половини ХХ століття. Формування жанру інтелектуального роману. Феномен гри у творчості Г. Гессе («Степовий вовк»). Епічний театр Б. Брехта. Новаторство української драматургії першої половини ХХ ст. (М. Куліш). Українська кінодраматургія і О.Довженко.

ТЕМА 4. ІСПАНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.

Літературний процес в Іспанії першої половини ХХ століття. Фольклорна основа творчості. Проблематика та поетика поетичних збірників «Поема про канте хондо», «Циганський романсеро». Драматургія Лорки. Драми соціальної дії.

ТЕМА 5. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.

Основні напрямки, течії, національна специфіка літератур. Поняття інтертекстуальності. Особливості формування постмодернізму. Театр абсурду (Е. Іонеско, С. Беккет). Формування естетики театру абсурду. Гротескно-сатиричні образи, роль пародійного елемента у розвитку дії п'єси. Антиутопія в творчості О. Хакслі («О дивний новий світ») і Дж. Оруела («Ферма тварин», «1984»). Жанрова своєрідність антиутопії. Тоталітаризм як предмет художнього дослідження в творчості І. Багряного.

ТЕМА 6. ПОСТМОДЕРНІЗМ ЯК ПРОВІДНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ НАПРЯМ.

Художній синтез; постмодернізм і література «нової реальності» у просторі Європи та України. Постмодернізм як феномен літератури і культури ХХ ст. П. Зюскінд «Парфумер». Німецький філософський роман. Герой як «геній злочинець». Проблематика та ідейна спрямованість роману.

ТЕМА 7. ІСПАНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.

Тремендизм» як художній напрям. Формування «трємендизму» як форми критичного підходу до франкістської дійсності, заперечення офіційної ідеології: К. Х. Села «Сім'я Паскуаля Дуарте», К. Лафорет «Ніщо». Іспанська «об'єктивна проза». Проблематика романів Х.Гойтісоло. Іспанський «гойїзм» як літературне явище. Творчість М.Делібеса («Щури», «П'ять годин з Маріо»).

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Грінчак Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття. Київ : ЦУЛ, 2011. 488 с.
2. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навчальний посібник ; 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
3. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навчальний посібник ; 3-тє вид. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
4. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. : навч. посіб. / В. Кузьменко, О. Гарачковська, М. Кузьменко та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 496 с.
5. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навчальний посібник / В. І. Кузьменко. Київ : Академія, 2012. 432 с.
6. Кузьменко В.І. Історія української літератури ХХ - поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. – Т.1. – Київ : Академія, 2013. 592 с.
7. Кузьменко В.І. Історія української літератури ХХ - поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. – Т.2. – Київ : Академія, 2014. 536 с.
8. Помазан І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. Гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. Харків : Вид-во НУА, 2016. 264 с.

Додаткова

1. Ващенко Ю.А., Стовба Г.С. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навчальний посібник. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. 152 с.
2. Історія зарубіжної літератури першої половини ХХ століття : практикум : навч. посібник / Уклад. Гальчук О.В. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 428 с.
3. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1 : А — Л. 608 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 2 : М — Я. 624 с.
5. Павличко С. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.

Художні твори

- Дж. Джойс. Уліс (2-3 епізоди за вибором).
- В. Вулф. Місіс Деллоуей.
- Ф. Кафка. Процес. Перевтілення. Міст.
- Г. Гессе. Степовий вовк.
- Б. Брехт. Матінка Кураж та її діти.
- А. Камю. Сторонній.
- Ж. П. Сартр. Мухи.
- Ф. Г. Лорка. Зі збірників «Поезія Канте хондо». «Циганський романс еро». «Поет у Нью-Йорку» (твори за вибором студента). Криваве весілля. Йерма. Дім Бернарди Альби.
- Е. Іонеско. Лиса співачка.
- О. Хакслі. О дивний новий світ.
- Дж. Оруел. Ферма тварин. 1984 (1 твір за вибором).

Самостійна робота студентів.

№ з/п	Назва теми/ види завдань (як перевіряються)
1	Тема 1. Соціальна і ідеологічна дійсність ХХ ст. Типологія літературних напрямів, методів, стилів. - порівняльна таблиця
2	Тема 2. Принципи естетики модернізму. Етапи розвитку модернізму. - реферат
3	Тема 3. Кіноповісті О.Довженка. - реферат
4	Тема 4. Фарсовий театр Лорки.- конспект
5	Тема 5. Драматургічні засоби втілення абсурду. - реферат
6	Тема 6. Гра як елемент постмодернізму.- конспект
7	Тема 7. Причини кризи тремандизму. - конспект

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

При порушенні термінів без поважних причин знижується результат оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо. Перескладання узгоджуються з керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Усі навчальні роботи виконуються самостійно.

Обов'язкова наявність посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Забороняється використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

Політика щодо відвідування та запізнь

Відвідування лекційних та семінарських занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) та за умови надання письмового підтвердження відсутності допускається пропуск занять.